

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 9CoCsp/33/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4121213377
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 05. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Andrea Szombathová Poláková
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2024:4121213377.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Nitre v senáte zloženom z predsedníčky senátu Mgr. Andrey Szombathovej-Polákovvej a členiek senátu Mgr. Ingrid Vallovej a JUDr. Kataríny Marčekovej, v spore žalobcu: KOOOPERATIVA poisťovňa, a. s. Vienna Insurance Group, so sídlom Bratislava, Štefanovičová 4, IČO: 00 585 441, zastúpený JUDr. Baltazárom Mucskom, advokátom, so sídlom Bratislava, Vajnorská 55, proti žalovanému: A. B., nar. XX. XX. XXXX, bytom C., D. XX, zastúpený JUDr. Róbertom Bockaničom, advokátom, so sídlom Bratislava, Seberíniho 1, o zaplatenie 40.197,96 eura s príslušenstvom, o odvolaní žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Nitra zo dňa 26. júna 2023 č. k. 16Csp/226/2021-169 takto

rozhodol:

Odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie potvrdzuje.

Žalobcovi priznáva nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100%.

odôvodnenie:

1.1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu vo výške 40.197,96 eura s úrokom z omeškania vo výške 5% ročne zo sumy 40.197,96 eura od 03. 06. 2019 do zaplatenia, a to všetko do 3 dní od právoplatnosti rozsudku. O trovách konania rozhodol tak, že žalobcovi proti žalovanému priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100% s tým, že o výške náhrady trov konania rozhodne súd po právoplatnosti rozsudku samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník. Rozhodnutie po právnej stránke odôvodnil ustanoveniami § 420 ods. 1, § 442 ods. 1, § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka, § 2 písm. f/, § 12 ods. 2 písm. f/ zák. č. 381/2001 Z. z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len "zákon o PZP"), § 3 ods. 1 nariadenia vlády č. 87/1995 Z. z. v znení účinnom od 1.februára 2013. Uviedol, že žalobca podanou žalobou požadoval, aby súd uložil žalovanému povinnosť zaplatiť mu sumu 40.197,96 eura s príslušenstvom. Žalobu odôvodnil na tom skutkovom základe, že žalobca so žalovaným uzatvoril poistnú zmluvu pre povinné zmluvné poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla č. 6587650578 s účinnosťou od 01. 01. 2016 na neurčito. Dňa 07. 09. 2017 došlo z uvedeného poistného vzťahu k poistnej udalosti č. 9528466379. Poisteným motorovým vozidlom došlo k poškodeniu motorového vozidla poškodeného Dôvera zdravotná poisťovňa, a. s., ktorý si u žalobcu uplatnil nárok na náhradu škody. Poverený likvidátor žalobcu uskutočnil šetrenie poistnej udalosti a vyplatil poškodenému poistné plnenie v sume 40.197,96 eura. Žalovaný porušil povinnosť ohlásiť dopravnú nehodu podľa osobitného predpisu, ktorá je poistnou udalosťou. Poverený likvidátor uplatnil voči žalovanému regresný nárok vo výške 40.197,96 eura, pričom žalobca vyzval žalovaného na náhradu poskytnutého plnenia. Žalovaný do dňa podania žaloby neuhradil dlžnú sumu. Žalobca v replike uviedol, že uzatvoril poistnú zmluvu č. 6587623916 so spoločnosťou MED-ART spol. s. r. o. Poukázal na to, že na žalovaného ako vodiča vozidla z poistenej flotily sa vzťahovalo poistenie zodpovednosti za škodu vyplývajúce z už predloženej poistnej zmluvy. Osoba poisteného na účely poistenia zodpovednosti je definovaná v ustanovení § 2 písm. f) zákona o PZP ako "ten, na koho

sa vzťahuje poistenie zodpovednosti" a vyplýva aj z § 4 zákona o PZP. Upriamil pozornosť na to, že do okruhu poistených možno zahrnúť najmä vodiča motorového vozidla, ktorý nehodu zaviniť (§ 420 OZ); prevádzateľa motorového vozidla (§ 427 OZ); toho, kto použije vozidlo bez oprávnenia alebo proti vôli prevádzateľa (§ 430 ods. OZ); prevádzateľa podniku, v ktorom sa vykonávala oprava. Žalovaný ako vodič vozidla Peugeot Boxer, EČV: C. XXX E., ktoré bolo v tom čase poistené u žalobcu, spôsobil v dôsledku dopravnej nehody zo dňa 07. 09. 2017 poškodenému A. D. F. škodu na zdraví. Následne z miesta nehody ušiel a nenahlásil ju príslušnému orgánu PZ, ani žalobcovi ako poisťovateľovi. Spôsobenú škodu predstavujúcu náklady na zdravotnú starostlivosť, ktorá musela byť poškodenému poskytnutá, pokryla jeho zdravotná poisťovňa (ZP Dôvera), ktorá si začala regresne vymáhať náhradu popísanej škody vo výške 40.197,96 eura od žalobcu ako poisťovateľa. Žalobca uvedenú škodu uhradil dňa 11. 04. 2019, pričom počnúc týmto dňom mu vzniklo v zmysle zákona právo na náhradu poskytnutého plnenia od poisteného.

1.2. Z obsahu spisu mal súd prvej inštancie za nepochybné, že žalobca sa podanou žalobou domáhal voči žalovanému tzv. postihového (regresného) práva v zmysle § 12 ods. 2 písm. f) zákona č. 381/2001 Z. z. o PZP, t. j. náhrady poistného plnenia, ktoré žalobca za žalovaného vyplatil z dôvodu škody spôsobenej prevádzkou poisteného motorového vozidla. Z obsahu žaloby síce vyplývalo, že žalobca v žalobe nesprávne uvádzal skutkové okolnosti, avšak tieto v priebehu konania opravil tak, aby zodpovedali zistenému skutkovému stavu, ako aj dôkazom, ktoré v rámci podanej žaloby predložil do spisu. Právne posúdenie žalobcom nie je záväzné, skutkový dej popísal, opravil a následne uviedol žalobca správne. Preto aj prípadné nesprávne subsumovanie skutkového stavu pod normu hmotného práva, nie je pre súd záväzné, a to práve z dôvodu, že súd pozná právo. V konaní žalovaný namietal právny nárok žalobcu, čo do dôvodu a výšky. Rovnako namietal, že skutok, ktorý bol opísaný v samotnej žalobe sa nikdy nestal. Podľa názoru súdu v konaní bolo nesporné, že vodičom v čase škodovej udalosti bol žalovaný, ako aj to, že spôsobil, respektíve protiprávne zaviniť dopravnú nehodu, pri ktorej došlo k poškodeniu zdravia inej osoby (D. F.), a to prevádzkou motorového vozidla Peugeot Boxer s EČV C. XXX E.. Nesporné bolo tiež to, že predmetné motorové vozidlo bolo vo vlastníctve spoločnosti MED-ART spol. s r. o., pričom bolo v čase dopravnej nehody dňa 07. 09. 2017 poistené u žalobcu a že žalobca nahradil poškodenému vzniknutú škodu v žalovanej sume formou poskytnutia poistného plnenia na základe riadne uzavretej poistnej zmluvy. Tieto skutočnosti žalovaný vôbec nepoprel, pretože aj sám na pojednávaní vyslovene uviedol, že sa odmieta vyjadriť k dopravnej nehode, ktorá sa stala 07. 09. 2017.

1.3. V konaní bolo nepochybne preukázané, že žalovaný ako vodič motorového vozidla Peugeot Boxer, EČV XXX E. spôsobil dopravnú nehodu, keď sa pri cúvaní z parkoviska plne nevenoval vedeniu motorového vozidla, v dôsledku čoho zrazil a prešiel tam stojaceho chodca A. D. F. (ktorému spôsobil zranenia s dobou liečenia 50 až 52 týždňov), z miesta dopravnej nehody odišiel, pričom zároveň porušil svoju zákonnú povinnosť ohlásiť dopravnú nehodu príslušnému orgánu PZ (podľa § 66 ods. 2 písm. a) zák. č. 8/2009 Z. z.), ako aj poisťovateľovi v zmysle § 10 ods. 1 zákona o PZP. Súd mal v konaní preukázané, že žalovaný bol za uvedené skutky (opísané v bode 13. tohto rozsudku) uznávaný za vinného zo spáchania prečinu ublíženia na zdraví podľa § 157 ods. 1, ods. 2 písm. a) Trestného zákona a prečinu neposkytnutia prvej pomoci podľa § 178 Trestného zákona na základe trestného rozkazu Okresného súdu Bratislava V. sp. zn. 2T/84/2018 vydaného dňa 05. 12. 2018, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 14. 02. 2019. Súd je týmto rozhodnutím v rozsahu podľa § 193 CSP viazaný, v dôsledku čoho bolo zrejmé, že už súd v trestnom konaní musel prejudiciálne skúmať zavinené protiprávne konanie žalovaného, ktorý spôsobil dopravnú nehodu a v priamej príčinnej súvislosti s ňou aj poškodenie zdravia inej osoby. Vo svojich písomných podaniach však žalovaný žiadnym spôsobom nereflektoval na skutočnosť, že spôsobil dopravnú nehodu, v dôsledku ktorej vznikla škoda. Táto bola poškodenému uhradená jeho poisťovateľom, ktorý si následne uplatnil regres voči vodičovi motorového vozidla, ktoré v čase nehody patrilo spoločnosti MED-ART spol. s r. o. V konaní bolo preukázané, že žalovaný nebol vlastníkom ani držiteľom vozidla, ktorým spôsobil dopravnú nehodu. Žalobca túto skutočnosť ani netvrdil a pre rozhodnutie nie je smerodajná. V tejto súvislosti súd poukazuje na to, že žalovaný zodpovedá za škodu podľa § 420 ods. 1 Občianskeho zákonníka, pretože túto spôsobil ako vodič dopravného prostriedku svojím zavineným protiprávnym konaním (keďže bol odsúdený na základe trestného rozkazu Okresného súdu Bratislava V. sp. zn. 2T/84/2018 vydaného dňa 05. 12. 2018, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 14. 02. 2019). V danom prípade žalovaný jazdiaci ako vodič na vozidle bol poistený a vyplývali mu aj určité povinnosti. Z hypotézy právnej normy vyplýva, že žalobca má voči žalovanému nárok na plnenie, ak nastali podmienky uvedené v dispozícii právnej normy, a to, že došlo ku škode, v dôsledku ktorej poisťovateľ vyplatil plnenie, žalovaný porušil povinnosť

ohlásiť dopravnú nehodu podľa osobitného predpisu, pričom ide o poisťnú udalosť. Boli preukázané všetky podmienky, ktoré sú predpokladané, v takom prípade nastupuje sankcia, ktorá zakladá nárok žalobcu na náhradu poisťného plnenia voči žalobcovi. Ak by žalovaný z miesta nehody neodišiel, spísal protokol o nehode, prípadne zavolať PZ, nárok voči nemu by nevznikol. V tejto súvislosti súd poukázal aj na § 4 ods. 1 zák. č. 381/2001 Z. z. (na R 32/2014 Zbierka rozhodnutí Najvyššieho súdu, 2/2014, keď v zmysle § 4 ods. 1 zákona č. 381/2001 Z. z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla a o zmene a doplnení niektorých zákonov treba za poistenú považovať každú osobu za predpokladu, že je daná jej zodpovednosť za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla; nie je pritom rozhodujúce, či ide o zodpovednosť objektívnu alebo na základe zavinenia. Ustanovenie § 12 ods. 2 uvedeného zákona treba interpretovať tak, že poisťovňa má nárok na náhradu poisťného plnenia nielen proti poisťníkovi, ale aj proti vodičovi motorového vozidla, ktorý za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla zodpovedá na základe zavinenia (rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 31. augusta 2010 sp. zn. 4 Cdo 54/2009). Zodpovednosť prevádzkovateľa, ktorá je aj v tomto prípade daná na základe samotnej existencie kvalifikovanej škodovej udalosti majúcej svoj pôvod v prevádzke, však nevylučuje zodpovednosť vodiča dopravného prostriedku, ktorý spôsobil škodu pri tejto škodovej udalosti zavineným porušením právnej povinnosti podľa § 420 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Pokiaľ ide o vzťah prevádzkovateľa a vodiča ako odlišných subjektov, ustanovenie § 427 a nasl. Občianskeho zákonníka upravujúce osobitnú zodpovednosť nie je vo vzťahu k všeobecnej zodpovednosti podľa § 420 Občianskeho zákonníka ustanovením špeciálnym, ale obe skutkové podstaty stoja vedľa seba. Poškodený tak môže uplatňovať právo na náhradu škody voči prevádzkovateľovi dopravného prostriedku podľa § 427 Občianskeho zákonníka na základe objektívneho princípu rovnako ako voči vodičovi dopravného prostriedku podľa § 420 Občianskeho zákonníka na základe zodpovednosti založenej na prezumovanom zavinení (uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1Obdo/26/2015 zo 16. februára 2016). V danom prípade žalobca podal žalobu len proti vodičovi dopravného prostriedku, ktorý preukázateľne a protiprávne zaviniel dopravnú nehodu, v dôsledku ktorej prišlo k poškodeniu zdravia chodca F., neposkytol mu pomoc, keď z miesta nehody odišiel. Za uvedené konanie bol právoplatne odsúdený na základe trestného rozkazu Okresného súdu Bratislava V sp. zn. 2T/84/2018. Súd prvej inštancie taktiež poukázal na rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 11. decembra 2019 sp. zn. 4Obdo/84/2018, v zmysle ktorého súd rozhodujúci o nároku poisťovateľa v zmysle ustanovenia § 12 zákona č. 381/2001 Z. z. nemôže skúmať a pri rozhodovaní o nároku prihliadať na to, či výška sumy nároku uplatneného poisťovateľom voči poisťníkovi, resp. poistenému v zmysle uvedeného ustanovenia je v súlade so všeobecnou právnou zásadou proporcionality a neprieči sa zmyslu a účelu uvedeného zákona. Jediným oprávneným subjektom, ktorý môže určiť a prípadne znížiť výšku uplatňovaného nároku v zmysle ustanovenia § 12 citovaného zákona aj pod hornú hranicu takto uplatňovaného nároku, ktorou je úhrn poisťných plnení, je v zmysle uvedeného ustanovenia poisťovateľ. Preto ani prípadná námietka ohľadne výšky žalovanej sumy zo strany žalovaného nie je spôsobilá zmeniť právne posúdenie v tejto veci. Ďalej súd prvej inštancie uviedol, že hodnotiac obsah odporu, dupliky, ako aj ďalších podaní žalovaného, tieto v žiadnom prípade nie sú účinným popretím skutkových tvrdení žalobcu, pretože nestačí poprieť skutkové tvrdenia len spôsobom "toto skutkové tvrdenie popierame" bez ďalších návrhov na doplnenie dokazovania. Na základe vykonaného dokazovania dospel súd k záveru, že žalobca preukázal zodpovednosť žalovaného, ale aj výšku žalobného nároku, keď súd vychádzal z listinných dôkazov žalobcu, ktoré žalovaný vôbec nepoprel. Okrem toho, podľa názoru súdu, samotná obrana žalovaného, že nebolo preukázané, že spôsobil poisťnú udalosť, ktorá bola predmetom žaloby, bola priamo vyvrátená v priebehu konania listinnými dôkazmi, pričom aj trestný rozkaz Okresného súdu Bratislava V sp. zn. 2T//84/2018 preukazuje, že takáto dopravná nehoda sa stala, protiprávne ju zaviniel žalovaný a v priamej príčinnej súvislosti s ňou prišlo k poškodeniu zdravia chodca F., ktorého zdravotný stav si vyžadoval nepretržitú ústavnú zdravotnú starostlivosť, ktorej náklady poisťovňa za svojho poistenca F. vyplatila zdravotníckym zariadeniam. Následne žalobca nahradil Dôvere zdravotnej poisťovni, a. s. náklady za poskytnutú zdravotnú starostlivosť a uplatnil si voči žalovanému postihové (regresné) právo v zmysle § 12 ods. 2 písm. f) zákona č. 381/2001 Z. z. o PZP, t. j. náhrady poisťného plnenia, ktoré žalobca za žalovaného vyplatil z dôvodu škody spôsobenej prevádzkou poisteného motorového vozidla. Súd považoval žalobu za dôvodnú, preto jej v celom rozsahu vyhovel a zaviazal žalovaného na zaplatenie žalovanej sumy. Obrana žalovaného sa v podstate koncentrovala len do argumentácie ohľadne nesprávneho popísania skutkového stavu v žalobe, ktorý bol následne opravený a správne zo strany žalobcu popísaný. Súd žalobcovi priznal aj príslušný úrok z omeškania vo výške 5% z priznanej sumy 40.197,96 eura, počnúc odo dňa 03. 06. 2019 (po uplynutí 15 dní, odkedy žalobca vyzval žalovaného na plnenie), kedy bol už žalovaný preukázateľne v omeškaní s plnením svojho peňažného

dlhu voči žalobcovi. O nároku na náhradu trov konania rozhodol súd podľa § 255 ods. 1 CSP, s poukazom na § 262 ods. 1 CSP. Pretože žalobca bol v konaní celkom úspešný, zatiaľ čo žalovaný nedosiahol žiaden materiálne merateľný úspech a súd nevzhladol žiadne dôvody hodné osobitného zreteľa podľa § 257 CSP a ani ich strany netvrdili, rozhodol, že žalobca má proti neúspešnému žalovanému podľa § 255 ods. 1 CSP nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100%. O výške náhrady trov konania rozhodne súdny úradník podľa § 262 ods. 2 CSP po právoplatnosti rozsudku.

2. Proti tomuto rozsudku podal v zákonnej lehote odvolanie žalovaný, namietajúc, že súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočnila jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces a rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Poukázal na skutkové tvrdenia žalobcu v návrhu na vydanie platobného rozkazu, majúc za to, že návrh bol nedôvodný, vnútorne nekonzistentný a nebolo ho objektívne možné považovať za podanie spôsobilé byť právnym základom pre vydanie platobného rozkazu. Vo svojej podstate bol návrh žalobcu logickým nezmyslom. Žalobca v priebehu konania sám z vlastnej iniciatívy doručil súdu prvej inštancie podanie, ktorým podstatným spôsobom zmenil a doplnil rozhodujúce tvrdenia uvádzané v žalobe, z ktorých odvodzuje dôvodnosť ním uplatneného nároku. Žalobca v predmetnom písomnom podaní uviedol úplne nové skutkové okolnosti, ktoré sa diametrálne odlišovali od skutočností uvedených pôvodne v návrhu na vydanie platobného rozkazu. Takého podanie žalobcu bolo v zmysle ustanovení CSP nutné vnímať ako zmenu žaloby. Súd prvej inštancie pochybil, keď nerozhodol o zmene žaloby. V zmysle ustanovení CSP nepostačuje, aby žalobca „opravil“ skutkové okolnosti, z ktorých vyvodzuje uplatnený nárok. To najmä za stavu, kedy „opravené“ skutkové tvrdenia žalobcu predstavovali jadro návrhu na vydanie platobného rozkazu, a vzhľadom na jej strohosť boli vlastne základom celej žaloby. Súd prvej inštancie bol po podaní predstavujúcom zmenu žaloby povinný rozhodnúť o prípustnosti zmeny žaloby, avšak v rozpore so zákonom tak neučinil. V dôsledku tohto nesprávneho procesného postupu súdu prvej inštancie došlo v konaní k porušeniu práva na spravodlivý proces voči žalovanému. Z pohľadu žalovaného tak došlo k stavu, kedy v dôsledku chybného postupu súdu prvej inštancie nebolo zrejmé, čo je vlastne predmetom sporu. Zmena žaloby má význam z pohľadu jej hmotnoprávných účinkov, a to najmä, pokiaľ ide o spolievanie, resp. zastavenie plynutia premlčacej lehoty. I hmotnoprávne účinky zmenenej žaloby nastávajú až od momentu, kedy žalobca uplatní zmenenú žalobu na súde, a teda nie od momentu doručenia pôvodnej žaloby, resp. návrhu na vydanie platobného rozkazu. Vzhľadom na túto skutočnosť, mal žalovaný za to, že ak by aj súd pripustil zmenu žaloby, tak nárok žalobcu voči nemu je premlčaný. Žalovaný teda namietal premlčanie nároku žalobcu. Navrhol, aby odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie zmenil tak, že žalobu v celom rozsahu zamietne.

3. K odvolaniu žalovaného sa písomne vyjadril žalobca, udávajúc, že sa v celom rozsahu stotožňuje s rozsudkom prvostupňového súdu. Rozhodujúce skutočnosti označil už v návrhu na vydanie platobného rozkazu, pričom riadne vyšpecifikoval číslo poisťnej udalosti, deň vzniku poisťnej udalosti, vyplatené poisťné plnenie poškodenému, ako aj to, že zodpovednosť žalovaného je daná rozsudkom z trestného konania. Tieto svoje tvrdenia riadne podložil aj dôkaznými prostriedkami. Tiež v návrhu riadne označil ustanovenie § 12 ods. 2 zákona č. 381/2001 Z. z., z ktorého vyvodil základ svojho nároku na regresné plnenie od žalovaného. Má za to, že podaním zo dňa 10. 01. 2023 nevykonal procesný úkon, ktorým by zmenil žalobu. Pre konanie nebolo podstatné, či bol žalovaný poisťníkom (resp. či žalovaný osobne uzavrel poisťnú zmluvu). Svoj nárok odvodil od regresných dôvodov uvedených v ZoPZP, ktoré špecifikoval už v návrhu. V návrhu jasne špecifikoval, že žalovaný spôsobil škodu, jasne škodu kvantifikoval a taktiež preukázal, že túto škodu nahradil poškodenému. V kontexte uvedeného má za to, že samotná zmena skutočností, spolievajúca výlučne v odlišnej identifikácii poškodeného subjektu (ktorá však vyplývala už z dôkazov priložených k návrhu) nie je zmenou rozhodujúcej skutočnosti. Ialej uviedol, že žalovaný v celom priebehu konania neuviedol žiadne skutočnosti, ktorými by relevantne spochybnil jeho nárok, ani neprodukoval žiadne dôkazné prostriedky, ktoré by vyvracali jeho tvrdenia. Navrhol napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie potvrdiť.

4. Krajský súd v Nitre ako súd odvolací v zmysle ustanovenia § 34 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“), viazaný rozsahom a dôvodmi podaného odvolania žalovaného preskúmal vec bez nariadenia odvolacieho pojednávania a dospel k záveru, že odvolanie žalovaného nie je dôvodné a napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie je potrebné podľa § 387 ods. 1 CSP ako vecne správny potvrdiť.

5. V prejednávanej veci sa žalobca podanou žalobou domáhal od žalovaného zaplata sumy 40.197,96 eura spolu s úrokom z omeškania, ako i náhradou trov konania. Žalobu odôvodnil na tom skutkovom základe, že žalobca so žalovaným uzatvoril poistnú zmluvu pre povinné zmluvné poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla č. 6587650578 s účinnosťou od 01. 01. 2016 na neurčito. Dňa 07. 09. 2017 došlo z uvedeného poistného vzťahu k poistnej udalosti č. 9528466379. Poisteným motorovým vozidlom došlo k poškodeniu motorového vozidla poškodeného Dôvera zdravotná poisťovňa, a. s., ktorý si u žalobcu uplatnil nárok na náhradu škody. Poverený likvidátor žalobcu uskutočnil šetrenie poistnej udalosti a vyplatil poškodenému poistné plnenie v sume 40.197,96 eura. Žalovaný porušil povinnosť ohlásiť dopravnú nehodu podľa osobitného predpisu, ktorá je poistnou udalosťou. Poverený likvidátor uplatnil voči žalovanému regresný nárok vo výške 40.197,96 eura, pričom žalobca vyzval žalovaného na náhradu poskytnutého plnenia. Žalovaný do dňa podania žaloby neuhradil dlžnú sumu. V priebehu konania žalobca v podaní zo dňa 10. 01. 2023 uviedol, že uzatvoril poistnú zmluvu č. 6587623916 so spoločnosťou MED-ART spol. s r. o. Poukázal na to, že na žalovaného ako vodiča vozidla z poistenej flotily sa vzťahovalo poistenie zodpovednosti za škodu vyplývajúce z už predloženej poistnej zmluvy. Osoba poisteného na účely poistenia zodpovednosti je definovaná v ustanovení § 2 písm. f) zákona o PZP ako "ten, na koho sa vzťahuje poistenie zodpovednosti" a vyplýva aj z § 4 zákona o PZP. Upriamil pozornosť na to, že do okruhu poistených možno zahrnúť najmä vodiča motorového vozidla, ktorý nehodu zavinil (§ 420 OZ); prevádzateľa motorového vozidla (§ 427 OZ); toho, kto použije vozidlo bez oprávnenia alebo proti vôli prevádzateľa (§ 430 ods. OZ); prevádzateľa podniku, v ktorom sa vykonávala oprava. Žalovaný ako vodič vozidla Peugeot Boxer, EČV: C. XXX E., ktoré bolo v tom čase poistené u žalobcu, spôsobil v dôsledku dopravnej nehody zo dňa 07. 09. 2017 poškodenému A. D. F. škodu na zdraví. Následne z miesta nehody ušiel a nenahlásil ju príslušnému orgánu PZ, ani žalobcovi ako poisťovateľovi. Spôsobenú škodu predstavujúcu náklady na zdravotnú starostlivosť, ktorá musela byť poškodenému poskytnutá, pokryla jeho zdravotná poisťovňa (ZP Dôvera), ktorá si začala regresne vymáhať náhradu popísanej škody vo výške 40.197,96 eura od žalobcu ako poisťovateľa. Žalobca uvedenú škodu uhradil dňa 11. 04. 2019, pričom počnúc týmto dňom mu vzniklo v zmysle zákona právo na náhradu poskytnutého plnenia od poisteného.

6. Podľa § 387 ods. 1 CSP odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne.

7. Podľa § 379 CSP odvolací súd je rozsahom odvolania viazaný okrem prípadov, ak
a/ od rozhodnutia o napadnutom výroku závisí výrok, ktorý odvolaním nebol dotknutý
b/ ide o nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 a odvolanie podal len niektorý zo subjektov
c/ určitý spôsob usporiadania vzťahu medzi stranami vyplýva z osobitného predpisu.

8. Podľa § 380 ods. 1 CSP odvolací súd je odvolacími dôvodmi viazaný.

9. V sporovom konaní je súd viazaný žalobným petitom, okrem zákonnej výnimky, ktorá vyplýva z § 216 ods. 2 CSP. Táto zásada sa premieta aj do odvolacieho konania, keď aj odvolací súd je viazaný rozsahom, v akom odvolateľ napadne rozhodnutie súdu prvej inštancie. V odvolacom konaní sa tak dispozičná zásada prejavuje tým, že odvolací súd je viazaný rozsahom odvolania, t. j. odvolanie prejedná len v medziach, v akých ho odvolateľ napáda. Odvolateľ musí v podanom odvolaní uviesť, ktoré výroky rozhodnutia konkrétne napáda, t. j. proti ktorým konkrétnym výrokom odvolanie smeruje. Odvolateľ súčasne v podanom odvolaní vymedzuje, z akých dôvodov žiada o preskúmanie napadnutého rozhodnutia. Odvolací súd je viazaný dôvodmi odvolania, t. j. na iné pochybenia súdu prvej inštancie, ktoré by mohli byť v súlade s § 365 CSP dôvodom na podanie odvolania, odvolací súd pri svojom rozhodovaní o odvolaní prihliadať nemôže, aj keby takéto porušenia zistil. Odvolací súd preto pri rozhodovaní o podanom odvolaní môže prihliadať len na také dôvody, ktoré boli uplatnené v lehote na podanie odvolania a zároveň vyšli v odvolacom konaní najavo. Odvolateľ teda v podanom odvolaní fakticky svojím dispozičným úkonom vymedzuje nielen rozsah, ale aj dôvody preskúmvacej činnosti odvolacieho súdu.

10. Prejednávajúc podané odvolanie žalovaného, s ohľadom na jeho odvolacie dôvody, dospel odvolací súd k záveru, že podané odvolanie nebolo spôsobilé privodiť zmenu, resp. zrušenie napadnutého rozhodnutia v prospech odvolateľa, čo viedlo odvolací súd k postupu podľa § 387 ods. 1 CSP a k potvrdeniu napadnutého rozhodnutia.

11. Zásadným z hľadiska prejednávania podaného odvolania žalovaného bolo uzavrieť, či podaním žalobcu zo dňa 10. 01. 2023 došlo k zmene žaloby, a to formou podstatnej zmeny, resp. doplnenia rozhodujúcich skutočností tvrdených v žalobe a či v prípade, že sa zo strany žalobcu jednalo o zmenu žaloby, o ktorej súd prvej inštancie nerozhodol, došlo k porušeniu práva žalovaného na spravodlivý súdny proces.

12. Zmena žaloby ako dispozičný procesný úkon patriaci výlučne žalobcovi je v zmysle § 132 ods. 2 CSP podaním vo veci samej, ktorým žalobca môže meniť žalobu a určovať predmet konania. Zmena žaloby môže nastať v kvalitatívnej, kvantitatívnej rovine, ako aj v podstatnej zmene alebo doplnení rozhodujúcich skutočností tvrdených v žalobe. Na rozdiel od kvalitatívnej alebo kvantitatívnej zmeny návrhu, podstatnou zmenou alebo doplnením rozhodujúcich skutočností nedochádza k zmene žalobného petitu. Preto vyhodnotenie zásahu, doplnenia, upresnenia žalobného nároku alebo skutočností uplatnených žalobcom v podanej žalobe podlieha hodnotiacemu úsudku konajúceho súdu, ktorý sa odvíja od žalobcom predloženého skutkového základu. Je však možné konštatovať, že za podstatnú zmenu skutkových okolností tvrdených v žalobe je potrebné považovať také doplnenia či upresnenia, ktoré môžu mať dopad na právny inštitút premlčania žalovaného nároku. Za zmenu žaloby tak podľa § 140 ods. 2 CSP je potrebné považovať také doplnenie či upresnenie skutočností tvrdených v žalobe, ktoré majú dopad na iné posúdenie skutkového základu oproti skutkovému základu uvedenému v žalobe (NS SR R 3/2023).

13. Odvolaciemu súdu sú síce známe závery, v zmysle ktorých žalobca žalobou určuje, čo bude predmetom sporového konania a na akom skutkovom základe, ako aj to, že v zmysle § 140 ods. 2 CSP zmenou žaloby je i podstatná zmena alebo doplnenie rozhodujúcich skutočností tvrdených v žalobe, nemožno však ponechať bez povšimnutia, že pri takomto posudzovaní je potrebné veľmi citlivo posudzovať a rozlišovať, či žalobca opiera svoj nárok o podstatnú zmenu alebo doplnenie rozhodujúcich skutočností, ktorá hranica na uvedené posúdenie je veľmi tenká. Za zmenu žaloby nemožno totiž považovať doplnenie alebo spresnenie skutkového stavu, ani návrh na doplnenie dôkazov, ktoré možno považovať za prostriedky procesného útoku a obrany. Navyiac, keď právne posúdenie veci je vecou súdu. Súdny majú vykladať a používať ustanovenia Civilného sporového poriadku v súlade s účelom základného práva na súdnu ochranu, pričom interpretáciou a používaním týchto ustanovení nemožno uvedené právo obmedziť bez zákonného podkladu. Ani pri výklade pojmu zmena žaloby, a to podstatná zmena alebo doplnenie rozhodujúcich skutočností nemožno postupovať striktno rigorózne, keď treba mať na zreteli, že prílišný formalizmus pri posudzovaní úkonov strán sporu nie je v súlade s ústavnými princípmi spravodlivého procesu.

14. Aplikujúc vyššie uvedené na okolnosti prejednávanej veci, je potrebné uviesť, že žalobca v žalobe ako žalovaného označil fyzickú osobu, s ktorou podľa tvrdenia v žalobe mal uzatvoriť poisťnú zmluvu pre povinné zmluvné poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla. Súčasne uviedol, že poisteným motorovým vozidlo došlo k vzniku škody, pričom táto bola spôsobená poškodenému Dôvera zdravotná poisťovňa, a. s., pričom žalobca vyplatil poškodenému poisťné plnenie vo výške žalovanej sumy 40.197,96 eura. Predmetom tohto sporu bol regresný nárok žalobcu voči žalovanému. Súčasťou podanej žaloby boli jej prílohy, a to okrem iného i poisťná zmluva, s ktorej bolo zrejmé, že poisťníkom nie je žalovaný, ale spoločnosť MED-ART s. r. o., taktiež výzva Dôvera zdravotná poisťovňa a. s. adresovaná žalovanému na úhradu nákladov na poskytnutú zdravotnú starostlivosť poškodenému poisťencovi D. F. vo výške žalovanej istiny, pričom súčasne je z nej zrejmé, že k poškodeniu zdravia poškodeného došlo v dôsledku zavineného protiprávneho konania žalovaného, ktorý spôsobil dopravnú nehodu; ako i oznámenie žalobcu poisťovni Dôvera zdravotná poisťovňa a. s. o poukázanom poisťnom plnení – nákladov za poskytnutú zdravotnú starostlivosť poškodenému D. F..

15. Žalobca v jeho následnom vyjadrení zo dňa 10. 01. 2023, ktoré žalovaný označil za zmenu žaloby, uviedol, že poisťnú zmluvu uzatvoril so spoločnosť MED- ART spol. s r. o., pričom žalovaný bol vodičom poisteného motorového vozidla, na ktorého sa vzťahovalo poistenie zodpovednosti za škodu v zmysle uzavretej poisťnej zmluvy a tomuto svedčí pasívna vecná legitimácia v tomto spore. Tiež uviedol, že spôsobenú škodu predstavujú náklady na zdravotnú starostlivosť, ktorá musela byť poškodenému D. F. poskytnutá a ktoré poskytla Dôvera zdravotná poisťovňa a. s., ktorá si ich regresne následne vymáhala od žalobcu.

16. Komparáciou skutkových tvrdení žalobcu v žalobe a v jeho vyjadrení zo dňa 10. 01. 2023, v zásade možno konštatovať zmenu skutkových okolností žalobcom. Otázkou je, či sa v tomto prípade jedná o takú zmenu, ktorá je podstatná a ide o také skutočnosti, ktoré sú rozhodujúce z hľadiska iného posúdenia veci súdom vo vzťahu ku skutkovému základu uvedenému v žalobe.

17. V kontexte uvedeného odvolací súd udáva, že zmena skutkových okolností žalobcom nemala vplyv na premlčanie nároku žalobcu, pretože tento si svoj nárok, napriek skutkovým nepresnostiam v žalobe uplatnil priamo voči žalovanému, ktorý je pasívne legitimovaným subjektom tohto konania, a teda nedošlo k zmene takých skutkových okolností, ktoré by mali vplyv na premlčanie nároku žalobcu, keďže tento bol od počiatku uplatnený voči žalovanému, ktorý síce nebol v pozícii poisťníka, ale vodiča motorového vozidla, na ktorého sa vzťahovalo povinné zmluvné poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla. Vychádzajúc z toho, že počiatok plynutia premlčacej doby je daný momentom, kedy bolo žalobcom skutočne poskytnuté plnenie, pričom nárok sa premlčuje v trojročnej premlčacej dobe, táto lehota je od počiatku zachovaná a na jej plynutie nemá vplyv skutočnosť, že žalovaný nie je poisťníkom, ale vodičom, ktorý spôsobil škodu, pretože tento nárok žalobcu je uplatnený stále voči tomu istému a pasívne legitimovanému subjektu a včas, a na základe toho istého hmotnoprávneho predpisu (zákon č. 381/2001 Z. z.). V tomto ohľade je potom i žalovaným vznesená námietka premlčania nedôvodnou. Pokiaľ by súd prijal taký pohľad na vec, že bez ohľadu na predložené prílohy, z ktorých boli zrejme skutočnosti nezodpovedajúce skutkovým tvrdeniam v žalobe a bez ohľadu na vyjadrenia strán sporu v rámci ich procesného útoku resp. procesnej obrany a len na základe tvrdenia v samotnej žalobe by žalobu zamietol, takýto prípadný postup súdu nemožno považovať ani za minimálne pravdepodobný, pretože by predstavoval postup v zásadnom rozpore s právom strany na spravodlivý súdny proces. Podľa názoru odvolacieho súdu, ani v teoretickej rovine nemožno predpokladať taký postup súdu prvej inštancie, ktorý by minimálne z hľadiska jeho predbežného právneho posúdenia veci, nedal stranám priestor na objasnenie rozporu v skutkových tvrdeniach v žalobe a predložených dôkazoch, a bez ďalšieho a akejkolvek možnosti dokazovania by žalobu zamietol. Uvedené odvolací súd udáva z tohto dôvodu, že predpokladať zamietnutie žaloby z dôvodu, že žalovaný ktorý je označený v žalobe ako poisťník a týmto nie je, by bol bez ďalšieho (vyššie uvedeného) vyhodnotený ako subjekt, ktorý nie je pasívne legitimovaným v tomto konaní, s následkom zamietnutia žaloby, nie je pravdepodobné. To, či vzhľadom na tieto skutočnosti mal, resp. nemal byť vydaný súdom prvej inštancie platobný rozkaz alebo nie, je aktuálne bezpredmetné riešiť. Na doplnenie, vo vzťahu k vyššie uvedenému, odvolací súd ešte udáva, že i nové skutkové tvrdenia žalobcu v jeho podaní zo dňa 10. 01. 2023 (ktoré však už skôr vyplývali z príloh k žalobe) predstavujú len taký skutkový základ, ktorý je podradený pod rovnakú hmotnoprávnu normu - regresný nárok žalobcu v zmysle zákona č. 381/2001 Z. z.

18. Odvolací súd tak mal za to, že pokiaľ i žalobca v priebehu konania realizoval zmenu skutkových okolností veci, podľa názoru odvolacieho súdu nie je dôvodné konštatovať takú zásadnú zmenu rozhodujúcich skutočností, ktorá by v konkrétnych okolnostiach prejednávanej veci mala vplyv na posúdenie nároku žalobcu z hľadiska uplatnenia vyššie uvedených hmotnoprávnych inštitútov premlčania, resp. vecnej legitímácie, teda ovplyvnila výsledok konania. Na doplnenie odvolací súd ešte udáva, že v žiadnom prípade za takúto zmenu skutkových okolností nemožno považovať ani zmenu v označení poškodeného (fyzická osoba versus Dôvera zdravotná poisťovňa a. s.), keď bez ohľadu na uvedené ide stále o regresný nárok žalobcu ako poisťovne poskytujúcej poistné plnenie poisťovni Dôvera zdravotná poisťovňa a. s. Potom i podľa názoru odvolacieho súdu, podanie žalobcu zo dňa 10. 01. 2023 neobsahuje takú zmenu skutkových okolností, ktoré by v konkrétnych okolnostiach prejednávanej veci mali prívlastok podstatnosti a možno ho vyhodnotiť ako prostriedok procesného útoku žalobcu, o ktorom nebolo potrebné rozhodovať postupom podľa § 142 CSP.

19. Na doplnenie odvolací súd tiež udáva to, že i v prípade, že by postup súdu prvej inštancie bolo potrebné vyhodnotiť ako rozporný s § 142 CSP, pretože súd prvej inštancie mal o zmene žaloby rozhodnúť, a takto nepostupoval (za situácie konštatovania podstatnej zmeny rozhodujúcich skutočností), jednalo by sa o pochybenie, ktoré by v konkrétnostiach prejednávanej veci nevedlo k zrušeniu napadnutého rozhodnutia. Totiž, je potrebné poukázať na to, že ak by aj okresný súd nedodrжал v danej veci procesný postup v zmysle ustanovenia § 142 CSP, tak z praktického hľadiska si možno predstaviť len takú situáciu, že neskôr po zrušení rozhodnutia by súd prvej inštancie o zmene žaloby logicky rozhodol. Takýto postup odvolacieho súdu, vedúci k zrušeniu rozhodnutia súdu prvej inštancie za účelom rozhodnutia o zmene žaloby a následný postup súdu prvej inštancie, ktorý by

rozhodol o zmene žaloby (logicky predpokladajúc jej pripustenie) a následne vo veci znovu (rovnako) rozhodol, by pre výsledok tohto sporu nemal žiadny význam a prispel by len k predĺženiu tohto sporu. Všetky namietané vady a procesné postupy konania musia byť posudzované s ohľadom na mieru významu niektorého z namietaných pochybení, čo sa týka prípadného ospravedlnenia jeho následku do vyvedenia konečných záverov v merite veci. V tejto súvislosti odvolací súd poukazuje na uznesenie ÚS SR sp. zn. IV ÚS/24/2018, ktoré je z hľadiska posúdenia miery závažnosti prípadného procesného pochybenia súdu aplikovateľné i na túto vec.

20. S ohľadom na vyššie konštatované, prejednávajúc podané odvolanie žalovaného z hľadiska ním vymedzených odvolacích dôvodov, ktorými je odvolací súd viazaný, je potrebné konštatovať to, že takto podané odvolanie žalovaného nebolo dôvodným a odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie v zmysle ustanovenia § 387 ods. 1 CSP potvrdil.

21. O trovách odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 396 ods. 1, § 255 ods. 1, § 262 ods. 1, 2 CSP tak, že v odvolacom konaní úspešnému žalobcovi priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100% (§ 262 ods. 1 CSP), pričom o výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia v zákonnej lehote (§ 262 ods. 2 CSP).

Toto rozhodnutie bolo prijaté v senáte pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).